

$$1^\circ. \binom{p-1}{k} - 1 = \left[ \binom{p-1}{k} + 1 \right] \left[ \binom{p-1}{k} - 1 \right].$$

Kimutatjuk, hogy a jobboldali tényezők egyike és így a szorzat is osztható  $p$ -vel, ha  $p$  törzsszám; még pedig ha  $k$  páros, akkor  $\binom{p-1}{k} - 1$ , ha  $k$  páratlan, akkor  $\binom{p-1}{k} + 1$  osztható  $p$ -vel.

$$\text{Nyilván } \binom{p-1}{k} - 1 = 1 - 1 = 0,$$

$$\binom{p-1}{k} + 1 = p - 1 + 1 = p.$$

$$\binom{p-1}{k} - 1 = \frac{p(p-1)(p-2)}{2} - 1 = \frac{p^2 - 3p + 2 - 2}{2} = \frac{p(p-3)}{2}.$$

Ezen esetekben tehát állításunk igaz. Tetszőleges  $l$  szám esetében

$$\binom{p-1}{l} + \binom{p-1}{l+1} = \binom{p}{l+1} = p \frac{(p-1)(p-2)\dots(p-l)}{1 \cdot 2 \cdot 3 \dots (l+1)} = E,$$

ahol  $E$  egész szám és kell, hogy osztható legyen  $p$ -vel, mert  $p$  az  $1, 2, 3, \dots, (l+1)$  tényezők mindegyikéhez relatív prím.

Eszerint  $\binom{p-1}{l} + \binom{p-1}{l+1}$  összeg osztható  $p$ -vel ... I.

Láttuk, hogy ha  $l = 2$ ,  $\binom{p-1}{2} - 1 = mp$ ; tehát, ha  $l = 3$ , akkor I. miatt  $\binom{p-1}{3} + 1 = m'p$  Ebből ismét következik,

hogy  $\binom{p-1}{4} - 1 = m''p$ , s í. t.

2°. Az előbbieket szerint

$$\binom{p-1}{k} = mp + 1, \text{ ha } k \text{ páros; tehát}$$

$$\binom{p-1}{k}^s = (mp + 1)^s = Mp + 1.$$

Mint hogy ekkor  $k+1$  páratlan,

$$\binom{p-1}{k+1} - m'p - 1 \text{ és így } \binom{p-1}{k+1}^s = (m'p - 1)^s = \begin{cases} Np + 1, & \text{ha } s \text{ páros} \\ Np - 1, & \text{ha } s \text{ páratlan} \end{cases}$$

Legyen  $s$  páros. Ekkor

$$\begin{aligned} & \binom{p-1}{0}^s + \binom{p-1}{1}^s + \binom{p-1}{2}^s + \dots + \binom{p-1}{p-1}^s = \\ & = M_0p + 1 + M_1p + 1 + M_2p + 1 + \dots + M_{p-1}p + 1 = \\ & = (M_0 + M_1 + M_2 + \dots + M_{p-1})p + p \cdot 1 = M'p. \end{aligned}$$

Ha pedig  $s$  páratlan, akkor a szóbanforgó hatványösszeg

$$\begin{aligned} & (M_0p + 1) + (M_1p - 1) + (M_2p + 1) + (M_3p - 1) + \dots + (M_{p-1}p + 1)^2 = \\ & (M_0 + M_1 + M_2 + \dots + M_{p-1})p + 1 - 1 + 1 - 1 + \dots + 1 - 1 + 1 = \\ & = M'p + 1. \end{aligned}$$

Q. e. d.

Schreiber Béla (Izr. g. VIII. o., Bp.)

<sup>1</sup> $p$  a 2-nél nagyobb törzsszám páratlan és így  $p-3$  páros.

<sup>2</sup>A zárójeles tagok száma  $p_1$  páratlan.